

MEMÒRIA DEL PROGRAMA PER INCORPORAR LA PERSPECTIVA DE GÈNERE EN L'ÀMBIT DE LA PARTICIPACIÓ, LA CULTURA, ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ, ELS LLENGUATGES, L'ESPORT, L'EDUCACIÓ, LA FORMACIÓ, L'ATENCIÓ A LA CIUTADANIA, L'OCUPACIÓ, LA MIGRACIÓ, L'HABITATGE, EL DESENVOLUPAMENT RURAL, LA SOSTENIBILITAT EN EL MEDI AMBIENT, LES POLÍTIQUES DE JOVENTUT I LA GESTIÓ ECONÒMICA

1. INTRODUCCIÓ

El Consell Comarcal de la selva ha demostrat al llarg de la seva evolució la voluntat d'incloure polítiques de dones en els àmbits d'actuació que li són propis i per aquest motiu s'han dissenyat tot un seguit d'actuacions per permetre el desenvolupament integral de tots els sabers i pràctiques de les dones de la comarca.

Ja en el darrer any el Consell Comarcal ha impulsat el desenvolupament del Pla d'Acció de dones. Amb aquestes accions queda reflectit el ferm propòsit del Consell Comarcal per reconèixer les aportacions, sabers i coneixements específics de les dones, que han anat desenvolupant i que donen valor a la construcció de la societat.

És per aquest motiu que el Consell Comarcal vol impulsar definitivament la perspectiva de gènere en totes les àrees d'actuació i especialment vol formar el personal en aquest sentit donant especial importància a la perspectiva de gènere.

Seguint amb la mateixa voluntat s'han dissenyat tot un seguit de propostes d'actuacions integrals per tal de millorar el plantejament de les polítiques globals del Consell Comarcal de la Selva, incloent una veritable transversalitat en totes les àrees de govern.

Considerem que cal incloure polítiques transversals que incideixin en tots els camps d'actuació del Consell Comarcal i per a tal cosa hi ha d'haver un canvi profund. Cal dissenyar polítiques

transformadores que situïn la dona en un àmbit de reconeixent, que facin visibles els sabers i les pràctiques femenines.

Com a Administració tenim l'obligació de participar en una nova mirada que potenciï l'apoderament de les dones, en el sentit de canviar aquells esquemes que impedeixen el desenvolupament de les capacitats de les dones i recuperar el valor de l'experiència femenina.

Cal que incorporem l'experiència, els sabers i les pràctiques de les dones com a referent de les actuacions. Volem situar en el centre la vida humana, és a dir, el model femení del treball de cura per poder fer visible la valoració social de l'activitat femenina.

Així doncs, aquesta proposta planteja unes actuacions concretes partint de les capacitats de les dones i tenint en compte l'afrontament de situacions adverses, és a dir les capacitats de les dones per tirar endavant i per ser visibilitzades.

L'objectiu final és avançar cap a un nou concepte d'integració de la ciutadania que inclogui les diverses formes de participació.

Per desenvolupar les accions d'aquest programa cal tenir en compte la particularitat del territori que atén, es tracta d'un grup de municipis, aplegats en l'àmbit d'actuació del Consell Comarcal i que majoritàriament són d'àmbit rural, amb un gran nombre d'urbanitzacions i població disseminada.

Per aquest motiu es proposa el treball en xarxa amb tots els agents implicats amb la responsabilitat de dur a terme una actuació amb transversalització de gènere.

Quan parlem de transversalització de gènere ens referim la introducció de la perspectiva de gènere en tots els àmbits d'actuació i d'integrar el principi d'igualtat d'oportunitats en el conjunt de les polítiques del govern del Consell Comarcal i en totes les pràctiques socials.

El fet que aquestes polítiques tinguin efectes diferencials sobre dones i homes condueix a proposar la transversalitat com a estratègia que permet integrar la perspectiva de gènere a tots els programes i actuacions, tenint en compte aquestes conseqüències diverses. A les dones els afecta tot tipus de decisions i per tant tenen molt a dir en qualsevol àmbit on es desenvolupen les seves vides.

El principi d'igualtat constitueix un dels pilars bàsics de les societats democràtiques modernes. Tanmateix, el reconeixement d'aquest principi, des de la doctrina jurídica, no implica necessàriament la desaparició de totes les discriminacions. I és precisament l'evidència dels resultats insuficients assolits amb l'aplicació del principi d'igualtat, el que justifica i legitima àmpliament la necessitat d'incorporar un tractament diferenciat que possibiliti una veritable igualtat d'oportunitats entre dones i homes.

El principi de transversalitat cal entendre'l en dos sentits: d'una banda, com al compromís que s'incorpori la perspectiva i el fer de les dones a totes les polítiques i actuacions del Consell Comarcal de la Selva que es duguin a terme; de l'altra, com a garantia que es promoguin mesures específiques adreçades a les dones per a tirar endavant accions positives dirigides a la igualtat d'oportunitats des de totes les àrees de l'Administració.

Una societat democràtica socialment avançada ha de permetre el ple desenvolupament de les persones que la integren, que cadascuna tingui l'oportunitat de desenvolupar tot el seu potencial i el seu projecte personal de vida, inclosa la possibilitat d'actuar sobre la mateixa societat, contribuir a la seva configurar-la i incidir sobre la seva transformació.

Les dones, al llarg de la història, han participat en la construcció, el manteniment i la transformació de la societat des d'un ventall d'àmbits i activitats molt més ampli del que reconeix la definició restringida del paper de la dona actualment. Alhora ho han fet des del lloc diferenciat i des de la perspectiva diferenciada que els dona el fet de ser i haver estat les principals responsables de la cura de la vida i d'assegurar la reproducció social.

Des del Consell Comarcal de la Selva volem incloure la diversitat de tot el que representa ser dona, i tot el que aporta el saber de les dones a la nostra societat. No ens volem limitar a afegir les dones a un context ja donat, sinó que ens obliguen a revisar el plantejament de les polítiques del Consell Comarcal per afegir una veritable perspectiva de gènere.

Hem de destacar les actuacions que cerquen el reconeixement de les aportacions de les dones, dels sabers i coneixements específics que han desenvolupat al llarg de la història, i que es proposen donar valor a la seva participació en la construcció de la societat, com a element imprescindible per a avançar cap a una societat autènticament democràtica i socialment justa.

És prioritari per al Consell Comarcal el suport als espais de dones i les xarxes de dones, com a llocs d'intercanvi d'experiències, de suport mutu, i de coneixement, és un element central d'aquestes polítiques. Així com el suport a totes les formes d'expressió de la cultura de les dones, no només de manera individualitzada sinó situant-les en un context que permeti establir un verdader diàleg i una transformació global.

En un primer moment s'ha postat per la participació de les dones, en especial de les entitats de dones de la comarca, s'han fet tot un seguit de taules de dones d'on han sorgit noves associacions impulsades pel Consell Comarcal.

A més a més, s'està treballant intensament amb el col·lectiu de dones migrades per tal de potenciar la seva participació i la incorporació del seu saber a les actuacions comarcals.

2. OBJECTIUS

General:

Dur a terme una estratègia conjunta amb les diferents àrees d'intervenció del Consell Comarcal de la Selva per tal d'integrar el principi de transversalitat de gènere en totes les actuacions programades,

sobretot en zones desfavorides de la comarca (medi rural i urbanitzacions) amb la participació activa de les entitats de dones de la comarca.

Específics:

- Sensibilitzar i formar el personal polític i tècnic del Consell Comarcal i dels Ajuntaments en matèria de perspectiva de gènere.
- Adequar la cultura de treball i l'organització del Consell Comarcal per possibilitar l'aplicació de polítiques de dones i per a les dones de manera transversal.
- Promoure accions per a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes del Consell Comarcal en la contractació, formació i promoció del personal.
- Promocionar les polítiques de dones als Ajuntaments de la comarca.
- Promoure l'ús d'un llenguatge no sexista ni discriminatori en la comunicació oral, visual i escrita del Consell Comarcal.
- Introduir la visió de gènere en la recollida, elaboració i difusió de la informació comarcal i municipal.
- Potenciar la participació de les dones en la vida associativa dels municipis i en entitats comarcals.
- Garantir la participació i empoderament de les dones en les institucions, òrgans de decisió i/o comissions.
- Desenvolupar polítiques d'habitatge, de joventut, d'ocupació i de cultura amb perspectiva de gènere.
- Definir i desenvolupar polítiques de medi ambient diferencials entre homes i dones.
- Incrementar la presència i la participació de les dones, especialment les entitats de dones comarcals, en tots els àmbits de la vida social, tenint en compte la seva diversitat.
- Dissenyar un programa d'actuació adreçat a promoure i facilitar l'equilibri territorial en l'àmbit de l'equitat entre dones i homes en zones desfavorides socialment (medi rural i urbanitzacions de la comarca de la Selva)

3. Nivell d'execució del projecte: activitats portats a terme i metodologies

Descripció d'activitats i tasques

Ocupació i gestió econòmica:

Promoure i aplicar la igualtat d'oportunitats en la contractació formació i promoció del personal del Consell Comarcal de la Selva.

Promoure que les condicions laborals facilitin la conciliació de la vida personal, laboral i familiar del personal del Consell Comarcal de la Selva.

Sensibilitzar les empreses i donar suport a les accions que promouen la conciliació familiar.

Donar assessorament tècnic pel disseny i posada en marxa d'accions positives a les empreses
Garantir l'accés de les dones a la formació contínua i ocupacional.

Garantir un bon servei i una atenció sensible a les dones que busquen feina des dels serveis comarcals.

Implementar recursos d'acompanyament i seguiment dels processos d'ocupació, abans, durant i després de la recerca de feina.

Garantir l'accés de les dones emprenedores a les eines que possibilitin el desenvolupament professional del seu projecte.

Avaluar la necessitat de crear serveis lúdics-pedagògics per la infància durant activitats de formació...
on es vulgui assegurar l'assistència de dones.

Habitatge i medi ambient:

Planificar i dissenyar l'organització del Consell Comarcal de la Selva d'acord amb la vida quotidiana, tot contemplant les necessitats específiques de dones i els seus cicles de vida en tant que grans usuàries dels espais públics i de la llar.

Conscienciar a la ciutadania del paper que juga la vida domèstica com a una eina clau en el control de residus.

Joventut i educació:

Fer l'orientació professional dels i les joves de l'IES de manera que aquesta no es produeixi amb continguts sexistes

Valorar la conveniència d'elaborar un programa específic per coordinar tots aquests aspectes

Mitjans de comunicació, esport, atenció a la ciutadania:

Planificar i dissenyar les actuacions d'aquestes àrees acord amb la perspectiva de gènere

Incorporar la perspectiva de gènere en tots els registres i documentació comarcal

Participació ciutadana:

Tenint en compte una veritable transversalitat de gènere amb la participació de les dones en tots els àmbits de l'actuació comarcal, especialment de les entitats de dones comarcals.

Utilitzar el reconeixement de les experiències de les dones de la comarca de la Selva per a implementar una autèntica perspectiva de gènere

Donar veu prioritària a les associacions de dones de la comarca i als grups de dones que es promouen des del programa, facilitant-los en tot moment l'atenció, la informació i l'assessorament per al desenvolupament de la tasca de difusió, conscienciació, participació ciutadana...

Llenguatges i formació:

Planificar actuacions amb l'àrea de Normalització lingüística per incorporar en les comunicacions un llenguatge no androcèntric ni sexista.

Organitzar cursos de perspectiva de gènere per al personal del Consell Comarcal.

Proposar als diversos ajuntaments de la comarca la possibilitat de dur a terme formació en perspectiva de gènere per al seu personal.

Organitzar cursos específics per a equips polítics del Consell Comarcal i dels Ajuntaments de la comarca.

Desenvolupament rural i migració:

Dinamitzar els col·lectius de dones en l'àmbit rural.

Donar suport en la creació d'associacions de dones en el medi rural.

Organització de tallers amb dones sobre el coneixement de l'entorn, drets i deures, el rol de la dona en la família i en la societat.

Prevenir de la mutilació genital femenina.

Organitzar tallers interculturals de mares per aconseguir un coneixement mutu entre dones de diferents cultures.

Fer orientacions sociolaborals amb dones de col·lectius socialment desafavorits.

Organitzar de grups de dones on es treballen competències, habilitats socials i es potencien els grups d'ajuda mútua.

4. Resultats Obtinguts

Aquest programa està dirigit a les dones i als homes de la comarca de la Selva i als seus fills i filles. Cal tenir en compte que dels 26 municipis que formen la comarca de la Selva, n'hi ha que tenen un Pla d'Acció de Dones propi (Lloret de Mar, Blanes i Arbúcies) i que per tant la població d'aquests municipis no és destinatària del servei, tot i que en algunes ocasions, s'han organitzat actuacions conjuntes i col·laboracions molt profitoses en tots els sentits.

Ocupació i gestió econòmica

Des del Consell Comarcal de la Selva s'han realitzat les activitats en l'aspecte d'ocupació i gestió econòmica.

La comarca de la Selva es troba en una situació d'actual depressió laboral atesa la crisi econòmica en tractar-se d'una comarca eminentment rural i amb molta dedicació industrial al tèxtil. Això fa que la

situació actual hi incideixi especialment amb el tancament i regulació d'ocupació d'indústries de la comarca. Aquest fet dificulta la introducció de la perspectiva de gènere en les empreses per l'alta destrucció de llocs de treball, especialment femení, en el món del tèxtil.

Per altra banda l'oferta de formació per a dones està tenint èxit així com totes les activitats per a la creació d'empreses de dones.

Habitatge i medi ambient

Aquest àmbit d'actuació ha incidit especialment en el control de residus i el paper que hi juga la vida domèstica.

Encara s'està treballant en la planificació i el disseny de l'organització del Consell Comarcal de la Selva d'acord en la vida quotidiana.

Joventut i educació

Des de l'Àrea d'educació i el Servei de Joventut s'han fet xerrades als alumnes i les alumnes dels IES de la comarca en perspectiva de gènere.

Mitjans de comunicació, esport, atenció a la ciutadania

S'han desenvolupat accions en aquest àmbits tenint en compte la perspectiva de gènere. En especial s'han tingut en compte de preparar la Jornada contra la Violència Masclista des de l'Àrea de Comunicació amb perspectiva de gènere i s'han desenvolupat accions durant el dia 25 de novembre.

Aquestes accions han generat la publicació de cartells i tríptics que s'adjunten.

Participació ciutadana

Durant l'any 2008 s'han dut a terme diverses taules de participació ciutadana, sobretot pel que fa al desenvolupament del POUM. En totes les actuacions s'ha tingut en compte la realització de taules específiques per a dones per tal de poder sentir la veu de les dones en aquest tema.

També s'han realitzat diferents activitats amb les associacions de dones de la comarca. S'ha col·laborat en les que ja estan constituïdes (Vilobí, Breda, Lloret de Mar, Sant Hilari) i s'ha assessorat en la creació d'una nova associació (Maçanet de la Selva).

Llenguatges

S'ha col·laborat amb el Servei de Normalització lingüística del Consell Comarcal de la Selva per a dur a terme la formació per incorporar en les comunicacions un llenguatge no androcèntric ni sexista al personal del Consell Comarcal de la Selva i als ajuntaments de la comarca.

També s'està potenciant la incorporació de la perspectiva de gènere en l'ús del llenguatge per tot el personal del Consell Comarcal, amb la planificació de formació especialitzada en llenguatge no sexista per a tot el personal del Consell i dels Ajuntaments de la Comarca.

Desenvolupament rural i migració:

El desenvolupament s'ha dut a terme des del Pla de Ciutadania i Immigració conjuntament amb el Pla d'Acció de dones per a l'organització de tallers, jornades, orientacions.

Es té especialment en compte el tema de la mutilació genital femenina perquè la Selva és una comarca pionera en l'atenció i la prevenció de la MGF. Es tracta d'una zona amb una alta taxa d'immigració subsahariana que inclou alguns països que la practiquen.

Com ja s'ha comentat s'ha col·laborat amb totes les associacions de dones i s'ha afavorit la creació d'associacions.

5. Valoració

L'àmbit d'actuació d'aquest programa està situat sobre les 80.000 persones, que són les que viuen a l'àrea d'influència del Consell Comarcal, (aquestes dades s'extreuen d'IDESCAT 2007), tot i que s'hi poden afegir les persones que treballen a les empreses de la comarca tot i no viure-hi i les que s'adrecen als serveis d'inserció laboral comarcal sense viure a la Selva, cosa que fa que augmenti el número de persones destinatàries

La valoració del desenvolupament del programa és positiu, tot i que ens hem trobat en algunes dificultats.

Algunes dificultats tenen a veure amb les característiques de la comarca, és una comarca rural formada per municipis petits que no disposen de bones comunicacions, a més a més hi ha molta població que viu en urbanitzacions amb l'agreujament de la situació de les dones que viuen en zones amagades, lluny del casc urbà i amb dificultats per establir relacions de veïnatge.

A més a més durant l'any 2008 una dificultat afegida és l'inici de la crisi econòmica que ha afectat la comarca de la Selva especialment perquè és una zona amb indústries tèxtil que han dut a terme expedients de regulació d'ocupació i això ha fet difícil d'implantació del programa a nivell empresarial.

Ester Mas i Marquès
Responsable del Pla d'Acció de Dones

Josep Cullell i Escribano
Cap de l'Àrea de Benestar Social